

Podatek dochodowy

Dominik Biel

Rachunkowość przy nabyciu spółki

publikacja: 10.02.2016

aktualizacja: 10.02.2016, 02:00

Różnica pomiędzy ceną nabycia spółki a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów netto podlega amortyzacji. Po zmianie przepisów o rachunkowości na rozliczanie odpisów wpływa przyjęty czas jej ekonomicznej użyteczności.

REDAKCJA POLECA

30.09.2015

Czy uproszczenia w rachunkowości spełnią zakładany cel

11.02.2015

Jak konsolidować jednostki współzależne

01.06.2010

Zbliża się czas zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych

Jesteśmy spółką prowadzącą księgi według przepisów ustawy o rachunkowości. W styczniu 2016 roku połączyliśmy się z innym podmiotem. W wyniku połączenia wykazaliśmy w bilansie wartość firmy. Jak powinniśmy wycenić tę wartość na dzień bilansowy? Czy i jaką stawką wartość firmy powinna być amortyzowana? – pyta czytelniczka.

Wartość firmy powstaje w wyniku zastosowania przy połączeniu metody nabycia opisanej w artykule 44b ustawy o rachunkowości (dalej: uor). Metodę tę, w odróżnieniu od metody łączenia udziałów (art. 44c uor), można zastosować zarówno wtedy, gdy następuje, jak i nie następuje utrata kontroli nad łączącymi się spółkami przez ich dotychczasowych udziałowców (akcjonariuszy).

NAJCZĘŚCIEJ CZYTANE

- 08.02.2016**
1 Stres w polskich sądach
- 04.02.2016**
2 Państwo zabierze ojcowiznę polskim rolnikom
- 08.02.2016**
3 Dla wszystkich takie same zadania
- 09.02.2016**
4 Trwa debata nad projektem wprowadzającym program 500 plus

SPOŁECZEŃSTWO

Niemcy: Polska pod

22.07.2008

Sprawozdanie spółki
trzeba złożyć do
rejestr

Przeprowadzenie połączenia metodą nabycia polega na sumowaniu poszczególnych pozycji aktywów i pasywów jednostki przejmującej, według ich wartości księgowej, z odpowiednimi pozycjami aktywów i pasywów spółki przejętej, według ich wartości godziwej ustalonej na dzień ich połączenia.

Aby prawidłowo zastosować metodę nabycia, jednostka przejmująca powinna na dzień objęcia kontroli określić w prawidłowy sposób dwie wartości:

- cenę nabycia oraz
- wartość godziwą aktywów netto jednostki przejmowanej.

O ile cenę nabycia zwykle można ustalić w łatwy sposób (wynika ona z ustaleń pomiędzy stronami, co ma swoje odzwierciedlenie w sporządzonych na tę okoliczność dokumentach), o tyle ustalenie wartości godziwej aktywów netto łączy się przeważnie z zastosowaniem określonych korekt w stosunku do ich wartości księgowej. Aktywa netto w wartości godziwej stanowią bowiem różnicę pomiędzy aktywami w wartości godziwej a wartością godziwą zobowiązań. Inaczej mówiąc, wartość godziwa aktywów netto to kapitał własny wyrażony w wartościach godziwych.

Ustawodawca w art. 44b punkt 4 uor szczegółowo określił, jak należy rozumieć wartość godziwą poszczególnych składników bilansu jednostki przejmowanej (patrz tabela). W przypadku krótkoterminowych aktywów oraz zobowiązań wartość godziwa w zasadzie pokrywa się z ich wartością księgową. Szczególną uwagę należy jednak zwrócić na majątek trwały. Majątek ten zgodnie z ustawą o rachunkowości generalnie wyceniany jest w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wycena majątku trwałego na potrzeby metody nabycia (w wartości godziwej) opiera się natomiast głównie na wartościach rynkowych. Określenie wartości godziwej aktywów trwałych wymaga zatem najczęściej skorzystania z usług wykwalifikowanego rzeczoznawcy majątkowego.

Uwaga! Aktywa i zobowiązania jednostki przejętej na dzień połączenia obejmują także aktywa lub zobowiązania niewykazywane dotychczas w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym spółki przejętej, jeżeli w wyniku połączenia następuje ich ujawnienie i odpowiadają one definicji aktywów lub zobowiązań.

Także renoma i baza klientów

Wartość firmy powstaje, gdy cena nabycia jest wyższa niż wartość godziwa przejętych aktywów netto. Wartość firmy jest zatem nadwyżką wartości, jaką inwestor jest skłonny zapłacić za połączenie nad wartością godziwą aktywów netto, które są w posiadaniu przejmowanej jednostki. U podstaw wartości spółki leży założenie, że inwestor – nabywając i włączając do swojego majątku inną przejmowaną jednostkę – nie kupuje tylko jej aktywów i zobowiązań, ale nabywa także aktywa niewykazywane w bilansie i trudno mierzalne, takie jak renoma firmy, baza klientów, zasoby ludzkie. Nabywając jednostkę, inwestor najczęściej kieruje się możliwością generowania w przyszłości przepływów pieniężnych. Inwestor nabywa zatem niejako przyszłość przejmowanej jednostki. Tę przyszłość można właśnie określić jako wartość firmy.

Jak to działa

Z księgowego punktu widzenia jednostka przejmująca przejmuje wszystkie aktywa i zobowiązania wykazane w wartości godziwej przejmowanej jednostki. Po stronie spółki

butem Kaczyńskiego

SPOŁECZEŃSTWO

Duda na koncercie dudziarzy w Zakopanem

przejmującej powstaje także zobowiązanie w stosunku do poprzednich udziałowców i akcjonariuszy w wysokości ceny nabycia przejmowanej jednostki. W związku z tym, że cena nabycia jest wyższa niż aktywa netto w wartości godziwej przejmowanej spółki, transakcję tę domyka się poprzez wykazanie w aktywach spółki przejmującej wartości firmy.

Tylko w roku połączenia

Ustawa o rachunkowości pozwala korygować pierwotnie ustaloną wartość firmy (na moment objęcia kontroli) poprzez korektę wartości bilansowej aktywów i zobowiązań pod warunkiem, że korekta taka nastąpi w roku obrotowym, w którym nastąpiło połączenie. Ustawodawca pozostawia zatem furtkę jednostkom, które na dzień przejścia w błędny sposób określiły wartość firmy. Błąd taki może wynikać z brak dostatecznej informacji na temat wartości godziwej przejętych aktywów i zobowiązań na dzień przejścia. Dlatego jednostka dostaje czas na skorygowanie tych kwot.

Pierwsza wycena wartości firmy ma miejsce na moment objęcia kontroli nad jednostką przejmowaną. W tym momencie wartość firmy równa jest różnicy pomiędzy ceną nabycia a wartością godziwą aktywów netto jednostki przejmowanej. Następnie, zgodnie z zapisami uor od wartości firmy wykazanej w bilansie rozlicza się odpisy amortyzacyjne.

Po nowelizacji

Ostania nowelizacja uor wprowadziła zmianę sposobu ustalania wspomnianych odpisów amortyzacyjnych od wartości firmy. Nowelizacja wprowadziła zmiany w określaniu okresu użytkowania wartości firmy, który to okres ma bezpośredni wpływ na wielkość odpisów amortyzacyjnych.

Dotychczas uor nakazywała rozliczanie odpisów amortyzacyjnych wartości firmy przez pięć lat (w wyjątkowych przypadkach 20 lat). Zgodnie ze znowelizowanym art. 44b ust. 10 jednostka dokonuje odpisów amortyzacyjnych przez okres jej ekonomicznej użyteczności. Oznacza to, że teraz – podobnie jak w przypadku zakończonych prac rozwojowych – to kierownik jednostki będzie decydował, przez jaki okres zamierza czerpać korzyści z nabytej wartości firmy i na tej podstawie powinien określić stawkę jej amortyzacji. Odpisy amortyzacyjne powinny obciążać pozostałe koszty operacyjne. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności, to okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych wartości firmy nie może być dłuższy niż pięć lat. Do ustalania odpisów amortyzacyjnych – tak jak miało to miejsce przed nowelizacją – stosuje się metodę liniową, a ich kwoty zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

Zamów prenumeratę magazynu na 2016 rok

Plus minus

SPRAWDŹ OFERTĘ

PRENUMERATA.RP.PL/PLUSMINUS

Tarka: Korzystne dobrowolne odejścia

POLECAMY

KOMENTARZE

NAPISZ KOMENTARZ

TWÓJ PSEUDONIM:

TWÓJ KOMENTARZ:

Akceptuję [regulamin serwisu](#)

WYŚLIJ